

Utbildningsöversikt Cosmic – Läkemedelsmodulen – Läkare – Primärvård/Öppenvård

Förbered testpatient genom att skapa vårdkontakt (helst på rätt enhet så läkaren inte tappar vårdkontakten). Förbered en patient med läkemedel i läkemedelslistan som du använder under utbildningen.

UTBILDNINGSÖVERSIKT

MENY

- Läkemedel finns under Meny.
- Varje användare gör sin egen meny (MINA GENVÄGAR). Markera med gul stjärna.
- Gamla läkemedelsmodulen, läsvy.

LÄKEMEDELSMODULEN

Allt samlat i olika flikar:

- Läkemedelslista: Ger en samlad bild av patientens läkemedel. Mer om Läkemedelslista längre fram.
- Utdelningsvy: Här hanteras all administrering av läkemedel inkl. vaccinationer.
- **Receptöversikt**: Visar patientens samtliga läkemedelsbehandlingar tillsammans med förskrivningshistorik. Mer om **Receptöversikt** längre fram.
- Vaccinationslista: MittVaccin används som huvudsystem för att journalföra vaccin. Det som förskrivs på recept dokumenteras i Cosmic (och ibland de vaccin som ges i slutenvård) och visas då i Vaccinationslista.
- Nutritionsprodukter: Används inte eftersom all förskrivning av nutrition sker via Sesam LMN.
- Förbrukningsartiklar: Visar de förbrukningsartiklar som förskrivits i Cosmic efter 2017-10-30. Övriga förbrukningsartiklar förskrivs via Sesam 2.0.
- Ny...: Härifrån sker all ny ordination. Mer om fliken Ny... längre fram.

DOSSTATUS

- Information om dosstatus visas i läkemedelsmodulens flesta flikar.
- "Dospatient" eller "Ej dospatient". Knappen Pascal... leder in till rätt patient. Går inte byta patient i Pascal utan måste trycka på knappen Pascal... i Cosmic på nästa patient eller gå in i Pascal via Externa applikationer.
- Dosikon i **Patientlisten**.

- **Cosmi**c och **Pascal** kommunicerar inte med varandra. Var noga att stämma av listorna med varandra.
- Fliken **Dosförskrivningar** (går ej visa i elevmiljön).

UMS OCH VARNINGSINFORMATION

- Varningsinformation visas i flera av läkemedelsmodulens flikar.
- Varningsikoner (interaktion, graviditet och amning (kvinnor 13-55 år), dubblett och överkänslighet). Klicka på ikonerna för mer information.
- Färgsättning = allvarlighetsgrad (klinisk betydelse)
- Ikonen för överkänslighet visas endast om det finns en registrering i UMS och aktuellt läkemedel finns med i Läkemedelslistan medan UMS i Patientlisten alltid är ifylld om det finns en registrerad läkemedelsöverkänslighet.
- UMS: Rekommenderad rutin är att läkare tar hjälp av klinisk farmaceut för att registrera läkemedelsrelaterad överkänslighet. Skicka meddelande till apotekarnas funktionsbrevlåda via **Messenger** eller ring till farmaceut (tel 21969). Ange allvarlighetsgrad, visshetsgrad, typ av reaktion, aktuellt preparat och vilken journalanteckning.

LÄKEMEDELSLISTA

- Ger en samlad bild av patientens läkemedel (undantag vacciner).
- Kan sorteras på olika sätt. Förvalt är ATC-kod.
- Två presentationslägen. Förvalt är Liten. Går att ändra till Stor för mer information.
- Tidsöversikt. Förinställt för primär-/öppenvård är 1 år (slutenvård 3 dagar) men går lätt att ändra genom att dra i tidsaxeln längst upp.
- I läge Liten visas inga utdelningstillfällen (infusioner visas alltid) vid en zoom-nivå på mer än en vecka och vid en zoom-nivå på mer än ett år visas inga utdelningstillfällen i något av visningslägena.
- I läge Liten visas utdelningstillfällena som text. I läge Stor visas "personikoner" för öppenvårdspatienter medan det för inneliggande patienter visas andra ikoner (t.ex. tablett, spruta för injektion).
- Överlappande utdelningar visas med tre blå punkter. Zooma in för att se dem separerade.
- Bakgrundsfärger:
  - Gul: Behandling skapad som recept
  - Blå: Behandling ordinerad för att administreras på enhet
  - Ljusgrå: Pausad läkemedelsbehandling
  - Grå: Avslutad läkemedelsbehandling
  - Lila: Ej tidsatta behandlingar
  - Vit: Innan behandlingens start

- Olika rubriker Aktuella läkemedelsbehandlingar, Vid behov, Pausade läkemedelsbehandlingar, Ej tidssatta, Avslutade- och Makulerade läkemedelsbehandlingar.
- Doseringar syns som kortnotationer. Håll markören över doseringen för att se den utskriven i tooltip.
- Tooltip över läkemedelsnamn: Visar behandlingsstart, behandlingsorsak och behandlingsändamål, ordinatör och insättande enhet.
- Kolumn med startdatum.
- Klicka på grön pil för mer information.
- Klockikoner. Visar dosering och starttid. Dubbelklockikon visar att det finns flera doseringar på behandlingen (t.ex. vid upp- och nedtrappning eller vid ändring av dosering).
- En asterisk (*) efter doseringen visar att det finns en framtida doseringsändring.
- Summatecknet (Σ): Visar total administrerad mängd det senaste dygnet.
- Påsikon: Talar om att läkemedlet ska spädas eller blandas. Kan även finnas på andra läkemedel och visar att det finns information riktad till vårdpersonal. Klicka på grön pil och länken Se spädnings-/blandningsinstruktioner för att se informationen.
- Receptikoner (tooltip).
- Varningar syns som en triangel i läge Liten. I läge Stor syns respektive varningsikon.
- Avslutade behandlingar ligger kvar i 24 timmar med gråstreckad bakgrund innan de hamnar under **Avslutade läkemedelsbehandlingar**.
- Högerklicka för att hantera läkemedelsbehandling (t.ex. Sätt ut, Pausa, Skriv recept).
- Högerklick Visa ordinationsinformation Här kan du följa vad som hänt med en behandling t.ex. doseringsändringar.
- Högerklick Visa FASS
- Knapp Skriv ut. Skriva ut läkemedelslista/doseringsschema.
- Knapp **Biverkningsöversikt**.
- Knapp **Historisk lista.** Visar en ögonblicksbild hur läkemedelslistan såg ut vid vald tidpunkt.
- Knapp **Godkännande för administrering.** Används främst av slutenvården. Grön linje.

NY-FLIKEN

- Vårdkontakt är obligatoriskt för att kunna ordinera läkemedel.
- "Recept" (förvalt för primär-/öppenvård) och "Administreras på enhet" (förvalt för slutenvård).

- Ordinera olika slags produkter. Ändra i rullisten **Sök efter**. Läkemedel är förvalt. Byt till **Icke godkända läkemedel** för att hitta Licens- och Extemporeläkemedel. Rutan under avgör vilket urval av mallar man får sökträff på. Byt till **alla enheter** för att få sökträff på samtliga enheters mallar.
- Kan söka på mall, produkt, generika, ATC-kod och ordinationsorsak.
- Får sökträff på mallar överst och produkter underst.
- Rutan Filtrera träfflista. Poängtera denna! Kan filtrera på allt i mallnamnet och kolumnerna.
- Grön gubbe = mallar avsedda för barn.
- Kolumn för ePed = ePed-ikon på läkemedel som ingår i **ePed**.
- Spara mallar som favoriter. Blå stjärna. Går att filtrera bland favoriterna.
- För att sätta in en mall. Markera mallen och titta i förhandsgranskningen längst ner och i informationen till höger. Tooltip över doseringen visar doseringen som text. Signera.
- Förhandsgranskning längst ner (varningsinformation, dosering, behandlingsorsak/behandlingsändamål, utdelningstillfällen).
- Knapp FASS: Du kommer direkt till valt läkemedel i FASS.
- Knapp **Biverkningsöversikt**: Här kan du se biverkningar för valt läkemedel.
- Knapp **Rekommendationer**: Här visas information om förpackningar, pris och förmån (blå prick). Om det är en patient som är äldre än 75 år och läkemedlet är olämpligt att ordinera visas även en ikon (gubbe med käpp) tillsammans med en beskrivning varför läkemedlet är olämpligt att ordinera.
- Fält till höger:
  - **Varningsinformation**: Klicka på ikonerna för mer information om varningarna.
  - **Om mallen:** Information till förskrivare/ordinatör som t.ex. länkar till fakta, förtydligande om dosering.
  - **Om biverkningar**: Länk till FASS.
  - Notera vid administrering: Info till patient (och vårdpersonal). Kommer med på recept och Aktuell läkemedelslista. T.ex. tas med/utan mat, sväljes hel.
- **Ordinationsdetaljer:** Används om man vill ändra något i en mall eller utgår från en produkt. Består av olika sektioner:
  - Läkemedel: Här kan man byta mellan olika generiska produkter inom samma utbytbarhetsgrupp. Här anges/ändras: Behandlingsorsak och Behandlingsändamål, Notera vid administrering (info till patient, kommer med på recept och läkemedelslista). Ej utbytbar och Observera (klicka i rutan)
  - Adminsätt: Här anges/ändras administrationssätt.

- **Spädning/blandning**: Här lägger man till tillsatser till valt läkemedel. Går inte användas om man ska skicka recept.
- Dosering: Kortnotationer. Snabbaste sättet att ordinera. Klicka på frågetecknet för att se dokument med kortnotationer. Kortnotation kan göras i max 2 doseringssteg. Använd Lägg till dos om fler doseringssteg behöver läggas till. Kalkylatorn.
- **Varningar**: Är aktiverad om det finns några varningar på valt läkemedel.
- **Uppföljning**: Används ej i RJL.
- Warfarin signeras alltid direkt (ska vara villkorad dos).
- Formelbaserade mallar.
- Enligt särskild ordination: Undvik om möjligt. Skriv eo el eovb i kortnotationsfältet och skriv doseringen i fritext i fältet under. Doseringen kommer med på recept och aktuell läkemedelslista.
- Vid ordination av antibiotika är infektionsverktyget obligatoriskt (används ej inom primärvården). OBS! Tänk på att inte ordinera antibiotika på testpatienter i skarpa miljön. Om det ändå görs registrera det som Profylax – Annan antibiotikaprofylax och makulera helst ordinationen när övningen är klar.
- **ePed rimlighetskontroll**: Barn<18 år. Utvalda risksubstanser. Vikt är obligatoriskt. Rimlighetskontroll görs för enskild dos och dygnsdos.

PAKETORDINATION

- Byt till paket i rullisten Sök efter i fliken Ny...
- Favoritmarkera paket som används ofta.
- Kan även finnas kombinerade med förbrukningsartiklar
- Viktigt att ta ställning till varje ordination och bocka ur de som patienten inte ska ha.
- Går att ändra ordinationer i paketet via knappen **Paketdetaljer**.
- Ser inte i efterhand att ordinationerna kommer från ett paket.

ÄNDRA ORDINATION

- Ändra kortnotation enklaste sättet att ändra en dosering.
- Ändra dos framåt i tiden. Visa i läkemedelslistan den markering som blir (blå prickad linje).
- Upp- eller nedtrappning med kortnotation max 2 steg. Vid fler steg använd "Lägg till dos" – blir enligt schema (måste skriva ut doseringsschema).
- Ändringarna kan signeras eller läggas direkt i utkorgen.
- Ändra komplex dosering (t.ex. schema)
- Byt styrka Det går att byta styrka på en behandling utan att först sätta ut behandlingen och ordinera ny styrka. Doseringen rensas. Var uppmärksam på att även annan information kan rensas.

OBS! Urvalet av läkemedel baseras på samma läkemedelsform,

administrationssätt och 7-siffrig ATC-kod. Detta innebär att exempelvis även licensläkemedel och extemporepreparat kan visas. Produkturvalet baseras <u>inte</u> på generiskt utbytbara läkemedel och behöver därför inte vara samma som när man ändrar en ordination via högerklicksalternativet **Ändra**.

- Makulera ordination. Senaste ändringen makuleras, inte hela behandlingen.
- Sätta ut behandling. Går att sätta ut flera behandlingar samtidigt. Ruta Makulera recept.
- Pausa behandling hamnar under egen rubrik i Läkemedelslista. Går att sätta ut direkt från paus utan att först återstarta.
- Ändra enskild dos Ändra dos och Kryssa.
- Lägg till Extra utdelningstillfälle från Läkemedelslistan.

UTKORGEN

- Ta ställning till om patienten är Förmånsberättigad.
- Går att välja om behandlingstid ska komma med eller inte genom att bocka ur ruta. Kan ibland vara lämpligt att ta bort (t.ex. på mallar för hostmedicin).
- Fritextfältet observera att det endast visas på receptet och inte är kopplat till ordinationen. På licensläkemedel ska receptets totala mängd skrivas här.
- Behov beräknas beroende på behandlingstid och dosering.
- Använd + för fler förpackningar, blå prick = förmån. Kryssa i ruta för startförpackning.
- Knappen **Registrera** när recept skrivits på papper men inte registrerats i **Cosmic** eller i elevmiljön då e-recept inte kan skickas.
- Länkar eller doseringsscheman följer inte med receptet utan måste skrivas ut.
- Går att skicka e-recept även till personer med A-nummer (måste ange specifikt apotek) och skyddad identitet.

RECEPTÖVERSIKTEN

- Visar patientens samtliga behandlingar tillsammans med förskrivningshistorik.
- Gula rader=recept, Vita rader=behandlingar
- **OBS!** Pausade läkemedel visas som pågående.
- **Receptinformation** visas via högerklick eller dubbelklick på receptrad.
- Tre olika visningslägen. Förvalt visas **Senaste** recept. Ändra till **Alla** så visas samtliga recept på en behandling.
- Skriva recept Markera flera genom Ctrl + klick
- Förnya recept Markera flera genom Ctrl + klick
- Går inte att förnya ett recept där dosering är ändrad sen förra receptet.
- Filtrering: Går att filtrera på kolumnernas innehåll som läkemedelsnamn, dos, datum.

- Sortering: Går att sortera listan genom att klicka på de olika kolumnrubrikerna.
- Makulera e-recept (går även från Läkemedelslistan) kan makulera även andras recept.
- Går inte att makulera recept på en utsatt/avslutat läkemedelsbehandling från **Receptöversikten.** Går endast från **Läkemedelslista.**